

2011 липень №14 (225)

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Заснований у лютому 1997 року (27)
Свідectво про реєстрацію:
серія КВ № 14441-3412ПР,
видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено
до переліку наукових фахових видань України
(педагогічні науки)
Постанова президії ВАК України від 14.10.09 №1-05/4

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(протокол № 9 від 25 березня 2011 року)

Виходить двічі на місяць

Засновник і видавець –
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор – доктор педагогічних наук, професор Курило В. С.

Заступники головного редактора –

доктор педагогічних наук, професор Савченко С. В.

Випускаючі редактори –

доктор історичних наук, професор Бур'ян М. С.,

доктор медичних наук, професор Виноградов О. А.,

доктор філологічних наук, професор Галич О. А.,

доктор педагогічних наук, професор Горошкіна О. М.,

доктор сільськогосподарських наук, професор Конопля М. І.,

доктор філологічних наук, професор Синельникова Л. М.,

доктор педагогічних наук, професор Харченко С. Я.

Редакційна колегія серії «Педагогічні науки»:

доктор педагогічних наук, професор Ваховський Л. Ц.,

доктор педагогічних наук, професор Гавриш Н. В.,

доктор педагогічних наук, професор Докучаєва В. В.,

доктор педагогічних наук, професор Максименко Г. М.,

доктор педагогічних наук, професор Ротерс Т. Т.,

доктор педагогічних наук, професор Хриков Є. М.,

доктор педагогічних наук, професор Чернуха Н. М.,

доктор педагогічних наук, професор Чиж О. Н.

РЕДАКЦІЙНІ ВИМОГИ

до технічного оформлення статей

Редакція "Вісника" приймає статті обсягом 4 – 5 сторінок через 1 інтервал, повністю підготовлених до друку. Статті подаються надрукованими на папері в одному примірнику з додатком диска. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf) шрифтом № 12 (Times New Roman) на папері формату А-4; усі поля (верхнє, нижнє, правє й лівє) — 3,8 см; верхній колонтитул — 1,25 см, нижній — 3,2 см.

У верхньому колонтитулі зазначається: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № ** (***), 2009.

Інформація про УДК розташовується у верхньому лівому кутку без відступів (шрифт нежирний). Ініціали і прізвище автора вказуються в лівому верхньому кутку (через рядок від УДК) з відступом 1,5 см (відступ першого рядка), шрифт жирний. Назва статті друкується через рядок великими літерами (шрифт жирний).

Зміст статті викладається за планом: постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор; виділення невідомого раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з цього дослідження й перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Усі перелічені елементи повинні бути стилістично представлені в тексті, але графічно виділяти їх не треба.

Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати. Перша цифра — номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга — номер сторінки, наприклад: [1, с. 21] або [1, с. 1; 2, с. 13–14]. Бібліографія і при необхідності примітки подаються в кінці статті після слова „Література“ або після слів „Література і примітки“ (без двокрапки) у порядку цитування й оформляються відповідно до загальноприйнятих бібліографічних вимог. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем; ім'я автора праці (або перше слово її назви) виділяється жирним шрифтом.

Статтю закінчують 3 анотації обсягом 3 – 4 рядків українською, російською та англійською мовами із зазначенням прізвища, ім'я та по-батькові автора, назви статті та ключовими словами (3 – 5 термінів).

Стаття повинна супроводжуватися рецензією провідного фахівця (доктора, професора).

На окремому аркуші подається довідка про автора (прізвище, ім'я, по-батькові; місце роботи, посада, звання, учений ступінь; адреса навчального закладу, кафедри; домашня адреса; номери телефонів (службовий, домашній, мобільний)).

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПРОФОСВІТИ

1.	Александрова С. А. Формування міжкультурної компетентності студентів туристських спеціальностей.....	6
2.	Баглай О. І. Структура готовності майбутніх фахівців міжнародного туризму до міжкультурного спілкування.....	11
3.	Безрученков Ю. В. Проблема наступності у професійній підготовці фахівців напрямку “Готельно-ресторанна справа”.....	17
4.	Бейдик О. О. Ідеї В.К.Тарасова та О.П.Ситникова при підготовці туристських кадрів вищої кваліфікації.....	24
5.	Гошчарова І. С. Формування полікультурної компетентності студентів туристичних спеціальностей.....	32
6.	Губська О. П., Мальцева Л. В. Екологічний компонент фахової підготовки майбутнього спеціаліста сфери туризму.....	38
7.	Зігунов В. М. Технологія реалізації моделі підготовки майбутніх менеджерів з туризму до організації рекреаційно-туристсько-спортивної діяльності.....	42
8.	Кобзар Н. В. Роль міжкультурної комунікації в підготовці менеджерів туризму.....	48
9.	Мельник І. Г. Географічна освіта в підготовці фахівців зі спеціальності „Туризм”.....	54
10.	Свиридова С. В. Роль природничо-наукових дисциплін у процесі професійної підготовки фахівців сфери туризму.....	61
11.	Сорокіна Г. О. Про результати експериментального впровадження педагогічної системи професійної готовності фахівців галузі туризму до екологічного виховання учнів.....	66
12.	Черезова М. В. Формування культури професійного спілкування майбутніх фахівців сфери туризму у навчально-виховному процесі коледжу.....	76
13.	Шехавцова С. О. Експериментальна перевірка ефективності впровадження педагогічних умов формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів іноземної мови.....	85

МЕТОДИКА. ПРАКТИКА. ДОСВІД

14.	Губаренко О. М. Стосовно проблеми організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземної мови за профспрямуванням.....	93
15.	Гуцол А. В. Роль і місце навчальної дисципліни «Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг» у процесі професійної підготовки студентів спеціальності «Готельно-ресторанна справа».....	97

16.	Жукович-Дородних Н. М., Китайчук Г. В. Практична підготовка студентів як визначальна складова професіоналізму майбутніх фахівців туристичної сфери в Україні.....	101
17.	Кашинська О. Є. Впровадження в процес викладання дисципліни «Організація готельного господарства» технологій ситуативного моделювання.....	106
18.	Максєва І. І. Туристичні ресурси України як навчальна дисципліна (спеціальність «Туризм»).....	113
19.	Сажнева Н. М., Арсененко І. А. Методичні рекомендації щодо проведення комплексної практики з фаху при підготовці фахівців з туризму в Україні.....	118
20.	Чорна Л. В. Самостійна робота як форма практичної підготовки майбутніх фахівців з туризму.....	125
21.	Щука Г. П. Навчально-методичне забезпечення процесу підготовки фахівців з туризму.....	131

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

22.	Кобзова С. М. Періодизація становлення й розвитку регіонального туризму та професійної підготовки фахівців для сфери туризму на Луганщині у другій половині XIX – на початку XXI століття.....	138
23.	Курило В. С., Романов Н. О. Становлення педагогічної освіти в Східноукраїнському регіоні в другій половині XIX – на початку XX століття.....	149
24.	Лугасєва Т. В. Роль подорожі А. Кримського до Сирії та Лівану в його науково-педагогічній діяльності.....	158
25.	Некрутенко О. Б. Сутність принципу свободи у педагогічній концепції О. С. Нілла.....	165
26.	Трегубенко О. М. Особливості організації позапрограмної роботи школярів з вивчення природи рідного краю в 1958 – 1980 роках.....	170

ПЕДАГОГІКА ЗА КОРДОНОМ

27.	Кнодель Л. В. Підвищення кваліфікації й перепідготовка кадрів для сфери туризму у Франції.....	178
28.	Паламарчук О. Ф. Особливості підготовки фахівців сфери туризму в університетах Анже і Марн-ла-Валь.....	191
29.	Сандовенко І. В. Впровадження Рамки кваліфікацій для сфери туризму і гостинності. Досвід Канади.....	198

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

30.	Дітковська С. О. Основні тенденції розвитку професійної туристської освіти в Україні.....	205
-----	---	-----

31. Костюкова О. М. Концептуальні аспекти удосконалення викладання основ екскурсійної справи у вищих навчальних закладах для студентів спеціальності «Туризм»..... 211

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ
ТА УПРАВЛІННЯ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ
ЗАКЛАДАМИ**

32. Матвій-Лозинська Ю. О. Проблема позааудиторної виховної діяльності у вищих навчальних закладах туристичного профілю..... 219
- Відомості про авторів..... 226

Ключевые слова: международный туризм, межкультурное общение, готовность, структура готовности, компоненты готовности.

Baglay O. I. Structure of preparedness of future specialists of international tourism to multicultural communication.

This article defines the structure of preparedness of future specialists of international tourism to multicultural communication in professional preparation. It is grounded the selection of interrelated components of formation of such preparedness. The components are: motivational, informative, operative, communicative. It is shown that the main purpose of multicultural approach is the preparation of future specialists to multicultural communication and formation of their multicultural professional competence.

Key words: international tourism, multicultural communication, preparedness, structure of preparedness, components of preparedness

УДК 378.11.3-051:[338.488.2:640.43]

Ю. В. Безрученко

ПРОБЛЕМА НАСТУПНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ НАПРЯМКУ "ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННА СПРАВА"

Сучасною потребою та невід'ємною складовою державної політики у галузі освіти є створення відповідних умов для здійснення наскрізної професійної освіти, яка забезпечуватиме поєднання фахової підготовки особистості з ґрунтовною основою загальноосвітніх знань та сприятиме забезпеченню безперервності навчання протягом усього життя людини.

Наша держава відноситься до країн з достатньо високим науковим рівнем, вона має важливі практичні та теоретичні здобутки у різноманітних галузях життя, країна стрімко збільшує свій науковий потенціал у цьому напрямку, саме тому актуально забезпечити такі умови, які б сприяли не тільки зростанню цього потенціалу, але й сприяли привабливості української освіти для абітурієнтів різних навчальних закладів. Насамперед проблему наскрізної підготовки можна розглянути з точки зору отриманого результату, отже отриманим результатом умовно можна вважати високо кваліфікованого спеціаліста готельно-ресторанної справи.

На державному рівні можливо виділити наступні ланки професійної підготовки за фахом готельно-ресторанна справа такі як: професійно технічні училища, спеціалізовані ліцеї, технікуми, коледжі; інститути; університети.

Слід зазначити, що є два основних шляхи отримання професійної освіти. Перший – підвищення своєї кваліфікації поступово, тобто обираючи шлях через кожен освітньо-кваліфікаційний рівень, та за скороченою формою, яка дає можливість на базі повної середньої освіти здобути вищу професійну освіту.

Якщо розглянути питання з точки зору держаного регулювання, то можна зрозуміти, що держана політика підтримує саме перший шлях отримання професійної освіти.

Спираючись на стратегією, яка була визначена Державною національною програмою “Освіта”, законами України “Про освіту”, “Про професійно-технічну освіту”, “Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу професійну освіту)”, “Положення про ступеневу професійно-технічну освіту”, проектом Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, можна зробити висновок, що наступність професійної освіти можлива лише за умови подолання суперечності між сучасними вимогами науково-технічного розвитку та потребами традиційної підготовки кадрів в навчальних закладах з різним рівнем акредитації, що зумовлює потребу доопрацювання існуючих програм на основі системного підходу навчально-виховного процесу.

Насамперед впровадження наскрізної освіти вимагає від педагогічних колективів узгодженості, структурованості в опрацюванні та викладанні навчального матеріалу, послідовності та систематичності у сутності, формах та методах навчання, що має бути невід’ємною складовою педагогічних умов забезпечення нерозривності процесу та результатів навчання.

Тенденції розвитку системи навчання об’єктивно вимагають подолання розбіжностей між існуючими змістом і якістю професійного навчання на різних рівнях підготовки фахівців готельно-ресторанної справи. Це також обумовлено стрімким зростанням обсягу наукового матеріалу міжнародної практики, що ускладнює систематизацію знань і неможливість ефективного засвоєння в межах чинної системи професійної підготовки [1, с. 79].

Особливої уваги вимагає вивчення достатньо нових спеціальних дисциплін, які на сьогодні вважаються перспективними, тому підготовка фахівців з готельно-ресторанної справи є одним з головних завдань країни.

Також можна виділити проблему орієнтації в стрімко зростаючому обсязі інформації за напрямком готельно-ресторанна справа. Вважаючи на те, що галузь достатньо нова, постає проблема узгодження існуючого матеріалу з інноваційними технологіями та тенденціями напрямку. Тому якісна професійна освіта вимагає постійного оновлення знань та налагодження чіткого зв’язку на кожному етапі впровадження з існуючими матеріалами, саме тому виникає потреба у постійному підвищенні кваліфікації.

Для вирішення цього питання необхідним є забезпечення

наступності в реалізації професійної підготовки, що враховує перехід з першого освітньо-кваліфікаційного рівня до другого і надалі. Подібна система зможе забезпечити постійне зростання та підвищення кваліфікації.

Аналіз останніх досліджень. На сьогодні є значні досягнення співпраці освітніх та наукових закладів, запропонована низка програм підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

У ході роботи можна звернутися до праць багатьох вчених з різних галузей знань, а саме: загальної педагогіки А. М. Алексюк, С. У. Гончаренко, І. А. Зязюн, В. А. Козаков, В. О. Онищук, В. А. Семиченко, педагогіці професійної освіти С. Я. Батишев, В. С. Безрукова, А. П. Беляєва, М. М. Берулава, Р. С. Гуревич, Г. С. Гугоров, М. І. Махмутов, Н. Г. Ничкало, теорії змісту освіти В. І. Гінецинський, Л. Я. Зоріна, І. П. Підласий, теорії та практиці навчання загальнотехнічних і спеціальних дисциплін П. Р. Атугов, Д. О. Тхоржевський, інформатизації змісту освіти В. Ю. Биков, неперервної професійної освіти О. П. Владиславлев, Г. Є. Гребенюк, Ю. А. Кустов, В. Г. Онушкін, С. О. Сисоева та інші.

Проте напрямок "Готельно-ресторанна справа" відносно новий в системі професійної освіти, тому до цього часу відбувається його становлення, тому ґрунтовних досліджень за цим напрямком не проводилось.

Мета дослідження. В зв'язку з актуальністю теми та відсутністю відомих нам наукових досліджень, мета дослідження полягає в систематичному аналізі існуючих освітньо-професійних програм ступеневої підготовки фахівців.

Виклад основного матеріалу. Ідея безперервної професійної підготовки передбачає запровадження сучасних технологій, подпук системотворчого фактору, який забезпечив нерозривність всіх рівнів фахової підготовки і трудової практики [2, с. 67].

Слід зауважити, що під професійною підготовкою розуміється здобуття кваліфікації за відповідним напрямком підготовки або спеціальністю (Закон України "Про вищу освіту" розділ 1, ст.1), а під кваліфікацією робітника розуміється сукупність його загальної і спеціальної професійної освіти, необхідних знань, умінь, професійних навичок та виробничого досвіду для виконання в даних організаційно-технічних умовах певних видів робіт певної складності.

Саме тому в країні існує ціла низка освітніх закладів, умовно поділених на три освітньо-кваліфікаційні рівні, які здійснюють підготовку фахівців готельно-ресторанної справи на різних рівнях:

- ліцей та технічні училища надають початкове професійне виховання на базі середньої освіти та готують кваліфікованих робітників з фундаментальними професійними або виконавчими навичками;
- технікуми та коледжі як на базі середньої освіти, так і на базі технічного училища, здійснюють підготовку фахівців на рівні

молодший спеціаліст з формуванням технічно організаційних або управлінсько-виконавчих навичок;

- інститути та університети здійснюють підготовку фахівців на освітньо-кваліфікаційному рівні бакалавр, спеціаліст, магістр, як на базі повної середньої освіти, так і на базі ліцеїв або технікумів з формуванням управлінських, науково-дослідницьких навичок.

Треба зазначити, що на певному етапі постає проблема, яка ускладнює процедуру зарахування та перехід одного освітньо-кваліфікаційного рівня до іншого. Це насамперед пов'язано з суперечністю програм навчання, різним змістом дисциплін, різною кількістю годин, складністю перезарахування дисциплін [3, с. 183].

Як, наслідком відбувається зарахування студента на перший курс.

Для ефективного впровадження ступеневої освіти необхідне вирішення цілого комплексу завдань. Перш за все, слід розробити чітко кодифікований і оновлений відповідно до вимог державного розвитку України перелік кваліфікацій фахівців з вищою освітою та перелік спеціальностей, які дозволили б чітко диференціювати мету та зміст підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України.

Складною проблемою на цьому рівні може стати прискорення розробки комплектів державних стандартів вищої освіти для кожного освітньо-кваліфікаційного рівня, саме тих, які встановлюють вимоги до змісту, обсягу та рівня освіти на трьох рівнях: держави, суспільства і конкретного навчального закладу.

З іншого боку, на наступність професійної освіти впливає стрімке зростання інформації та впровадження в навчальний процес таких компонентів, як:

- освітньо-кваліфікаційні характеристики за всіма спеціальностями;
- освітньо-професійні програми, навчальні плани;
- структурно-логічні схеми підготовки фахівців;
- навчальні робочі програм;
- навчально-методичні комплекси;
- програмно-методичне забезпечення навчальної та виробничої практики; комплексних кваліфікаційних завдань і комплексних контрольних робіт, тестів для контролю знань студентів, які навчаються за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями.

Ефективність нових складових змісту наскрізної освіти безпосередньо пов'язана з впровадженням нових педагогічних технологій, спрямованих на принципову зміну навчально-виховних пріоритетів у напрямку становлення особистості студента як суб'єкта власного вчення і розвитку, суб'єкта соціального самовизначення.

Основні структури педагогічної стратегії відповідають загальноосвітнім потребам гуманізації освіти, що передбачає перехід від екстенсивно-інформативного типу навчання до відкритого, незалежного,

консенсусного навчання та навчання протягом всього життя.

Такий підхід спрямовує навчання на більш широке впровадження та ефективне використання самостійних форм навчання, розвиток творчих здібностей майбутніх фахівців. Для розвитку системи ступеневої освіти в Україні доцільно звернути свій погляд на ті зміни та кроки, які роблять розвинені країни Європи в межах співпраці з метою вдосконалення всієї системи професійної освіти у своїх країнах.

Так, за кордоном існує модель професійної освіти, яка враховує підвищення кваліфікації саме своїх працівників. В основі концепції виховання лежить ідеалі керівника підприємства, який для досягнення поставленої мети повинен пройти всі стадії освітньої програми, а саме: виконавчий, управлінсько-виконавчий, управлінський, управлінсько-дослідницький [4, с. 385].

Саме тому для досягнення систематичного аналізу існуючих освітньо-професійних програм ступеневої підготовки фахівців готельно-ресторанної справи необхідно:

- конкретизувати зміст понять “наступність”, “наскрізна підготовка”, “професійна компетентність”, “безперервність навчання”, що становлять теоретико-методологічне підґрунтя концептуальної моделі професійної компетентності фахівців готельно-ресторанної справи;
- проаналізувати стан та відмінності у нормативно-правовій, матеріально-технічній та науково-інформаційній базах ліцею, коледжу, університету за напрямком підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи на сучасному етапі;
- розглянути тенденції і умови підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи у закладах недержавної форми власності;
- дослідити принцип наступності і відзначити позитивні заходи, розробити практичні рекомендації щодо реалізації наскрізної підготовки фахівців до ступеню бакалавра в обраній системі навчальних закладів України;
- провести оптимізацію навчальних планів, навчальних програм, освітньо-професійних програм з професійно-практичних дисциплін у системі “ліцей-коледж-університет”;
- розробити нову модель структури та змісту професійної підготовки фахівців готельно-ресторанної справи з урахуванням принципів наступності, безперервності навчання, внутрішньо-міждисциплінарної інтеграції;
- експериментально перевірити модель структури та змісту професійної підготовки фахівців готельно-ресторанної справи на основі наступності в системі навчальних закладів.

Вирішення низки питань, пов'язаних з наскрізною підготовкою фахівців готельно-ресторанної справи, надасть змогу покращити сутність навчального процесу відповідної галузі в національному масштабі та удосконалити умови здійснення наскрізної професійної освіти, що

забезпечуватиме поєднання фахової підготовки особистості з ґрунтовною основою загальноосвітніх знань та сприятимуть безперервності навчання протягом усього життя людини [5, с. 38].

На сьогодні бракує єдиного цілісного, системного, всебічного підходу до здійснення наскрізної підготовки, який би задовольнив потреби системи "ліцей-коледж-університет".

Висновки. Сьогоднішня соціально-економічна ситуація, що формується зростанням вимог науково-технічного прогресу, зумовлює потребу підвищення рівня професійної компетентності фахівців з різних спеціальностей. Саме тому для успішного виконання поставленого завдання необхідним є подолання невідповідності програм навчання та розриву, що існує між навчальними закладами різних рівнів акредитації в організації підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи.

Вивчення проблеми наступності у професійній підготовці фахівців напрямку готельно-ресторанна справа зумовлена вимогами сучасної ринкової економіки, які виражаються у зміщенні акцентів з формування в процесі навчання професійних умінь та навичок направлених на розвиток особистих творчих здібностей студентів, професійного самовизначення, професійної компетентності, появою нових навчально-науково-виробничих комплексів у системі наскрізної підготовки фахівців.

Вирішення розглянутих проблем вимагає створення учбових закладів сучасного інтегрованого типу з подальшим обґрунтуванням діяльності, цільовими функціями якого можна вважати орієнтованість виконання освітніх послуг, вимагає розробки та впровадження нових підходів, відповідного змісту, організаційних форм і методів розвитку професіоналізму фахівців готельно-ресторанної справи.

Зважаючи на це, особливої уваги набуває важливість структурної перебудови суті освіти на кожному етапі освітньо-кваліфікаційного рівня, цей принцип також передбачає добудову освітніх програм, розрахованих на всі періоди життя. Таким чином, необхідним є створення освітнього середовища безперервної освіти, в якому людина перебуває впродовж всіх основних стадій життєвого циклу.

Література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Алексюк Л. Н. Организация самостоятельной работы студентов в условиях интенсификации обучения: учебное пособие для слушателей ФПК. – Киев, 1993. – 336 с.
3. Андрущенко В. П. Освіта в пошуках нових стратегій мислення // Вища освіта України. – 2003. – №2. – с. 5-6.
4. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : [моногр.] / В. Ю. Биков. – К. : Атіка, 2008. – 684
5. Гуревич Р. С., Атаманюк В. В. Про підвищення ефективності організації самостійної навчальної діяльності студентів // Наукові записки Тернопільського

державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2002. – № 7. – С. 37-41. 6. Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Педагогічна майстерність: Підр. для вузів. – К.: Вища школа, 1997. – 349 с. 7. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2004. – 616 с. 8. Семіченко В. А., Заслуженюк В. С. Психологічна структура педагогічної діяльності: Навч. посіб. – К.: Вид-во “Київський ун-т”. 2000. – Ч.1. – 217 с.; Ч.2. – К., 2001. – 231 с. 9. Тальзіна Н. Ф. Условия обучения, обеспечивающие эффект развития // Психология в вузе. – 2004. – №1. – с. 30-40.

Безрученков Ю. В. Проблема наступності у професійній підготовці фахівців напрямку “Готельно-ресторанна справа”

В статті розглянуто потребу створення відповідних умов для здійснення наступності професійної освіти, фахівців з напрямку підготовки “Готельно-ресторанна справа”, які забезпечуватимуть поєднання фахової підготовки особистості з ґрунтовною основою загальноосвітніх знань та сприятимуть здійсненню безперервності навчання протягом життя людини. Виявлено потребу, розгляду тенденції розвитку системи навчання, об'єктивно вимагаючи подолання розбіжностей між існуючими змістом і якістю професійного навчання на різних рівнях підготовки фахівців готельно-ресторанної справи, що також обумовлено стрімким зростанням обсягу наукового матеріалу світової практики, що ускладнює систематизацію знань і неможливість ефективного засвоєння в межах чинної системи професійної наскрізної підготовки.

Ключові слова: наскрізна підготовка, наступність професійної освіти, готельно-ресторанна справа, педагогічні умови, наступність підготовки.

Безрученков Ю. В. Проблема непрерывности профессиональной подготовки специалистов направления “Гостинично-ресторанное дело”

В статье рассмотрены необходимость создания соответствующих условий для осуществления непрерывного профессионального образования, специалистов по направлению подготовки “Гостинично-ресторанное дело”, обеспечивающих сочетание профессиональной подготовки личности с весомой основой общеобразовательных знаний и способствовать осуществлению непрерывности обучения в течение жизни человека. В статье выявлена потребность, рассмотрения тенденции развития системы обучения, объективно требующая преодоления разногласий между существующим содержанием и качеством профессионального образования на разных уровнях подготовки специалистов “Гостинично-ресторанного” дела, что также обусловлено

стремительным ростом объема научного материала мировой практики, затрудняющие систематизацию знаний и невозможность эффективного усвоения в рамках действующей системы профессиональной сквозной подготовки.

Ключевые слова: непрерывная подготовка, гостинично-ресторанное дело, педагогические условия, преемственность подготовки.

Bezruchenkov Y. The problem of continuity of professional training areas “Hotel and Restaurant Business”

The article deals with the need to create appropriate conditions for the implementation of continuing professional education, professionals in direction “hotel-restaurant business”, providing a combination of personal training with a heavy base of general knowledge and facilitate the implementation of continuity of learning for life. The paper identified the need, review trends in learning systems, an objective requires the overcoming of differences between the existing content and quality of vocational education at various levels of training, “hotel-restaurant business”, which also caused a rapid increase in the volume of scientific material world practices that impede the systematization of knowledge and inability to effective learning within the existing system through professional training.

Key words: continuous training, hotel and restaurant management.

УДК 378.011.3-057.18:338.48

О. О. Бейдик

**ІДЕЇ В.К. ТАРАСОВА ТА О.П. СИТНИКОВА ПРИ ПІДГОТОВЦІ
ТУРИСТСЬКИХ КАДРІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ**

У сучасних умовах реалізації принципів Болонського процесу активні методи навчання (АМН) виступають ключовою ланкою вищої освіти. Підвищення ролі та ефективності освіти є одним із основних пріоритетів соціальної політики держави.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Використання АМН і сучасних педагогічних технологій як складової вищої (в т.ч. туристської) освіти, їх застосування в навчальному процесі ВНЗ, організації семінарів і тренінгів персоналу провідних туроператорів розглядається у роботах як вітчизняних, так і закордонних авторів [1–12]. У той же час активні методи навчання ще недостатньо впроваджуються у формат навчального процесу – нерідко студент віддає перевагу нескінченному блуканню Інтернетом у пошуках часто-густо недоброякісної інформації або комп'ютерним іграм, які скоріше руйнують, ніж розвивають і особистість, і її творче начало. Більш широке застосування активних освітніх технологій (не зменшуючи при цьому значення і технологій

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Александрова Світлана Анатоліївна – асистент кафедри туризму та готельного господарства Харківської національної академії міського господарства.

Арсененко Ірина Анатоліївна – кандидат географічних наук, старший викладач кафедри економічної і соціальної географії та методики навчання географії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Баглай Оксана Ігорівна – викладач-стажист англійської мови кафедри іноземних мов Львівського інституту економіки і туризму.

Бейдик Олександр Олексійович – доктор географічних наук, професор кафедри країнознавства та туризму географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Безрученко Юрій Володимирович – асистент кафедри туризму та готельного господарства Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Гончарова Інна Сергіївна – аспірант, асистент кафедри романо-германської філології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Губаренко Олена Миколаївна – асистент кафедри англійської філології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Губська Ольга Петрівна – старший викладач кафедри садово-паркового господарства та екології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Гуцол Алла Володимирівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри туризму та готельного господарства Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дітковська Світлана Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри туризму та готельного господарства Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Жукович-Дородних Наталія Михайлівна – методист Коледжу технологій та дизайну Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

Наукове видання

ВІСНИК

Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(педагогічні науки)

Відповідальний за випуск:
к. п. н., доц. Дітковська С. О.

Коректор: Шутова Л. І.

Здано до склад. 25.02.2011 р. Підп. до друку 25.03.2011 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 26,74. Наклад 200 прим. Зам. № 63.

Видавець і виготовлювач
Видавництво Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, 91011, Т/ф: (0642) 58-03-20,
e-mail: alma-mater@list.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.